

НОВА СВѢТЛИНА

НАШЕТО ОБЩЕСТВО И СПИРИТИЗМА.

Ето ни вече въ четвъртата година. Три години нашето списание запознава Българската читающа публика съ новите душевни явления, които въ Европа и въ Америка са направили и продължаватъ да правятъ превратъ въ понятията и на прости и на учени. Въ по-малко отъ половинъ векъ, тѣ са си сжздали съ милиони последователи и цѣла една литература, която расте бързо и чрезъ повече отъ стотина вѣстници и списания ги разпространява по всички кѣтове на земята. Официалната наука, която си правѣше оглушки, захвана да ги приема вече подъ една или подъ друга форма, като имъ изменя названиата, или ги окжлца нѣкакъ.

Нека не се взима опредѣлението „нови“ погрѣшно. Тѣзи явления са били познати отъ най-старо време, както на Европейските, тѣй и на другите народи. Особенно народите на древните цивилизации са ги знаѣли и до днешенъ день спазватъ тайните за възпроизвеждането имъ. Тѣ са нови, следователно, само за новите поколения на Европа и Северна Америка и то по-вече за мислящата частъ. Простолюдието е спазило до извѣстна степенъ нѣкои познания подъ видъ на магии, врачувания и др.

Сегашната наука, насочена изкліучително къмъ изследването грубите проявления на материята, неспособна е била да обърне внимание къмъ тѣзи чудесни явления. Трѣскавите политически и общественни сжбития са настроявали умовете противоположно

на туй каквото се е изисквало за да се схванатъ тѣзи деликатни явления. Материалистическите възгледи, антирелигиозните понятия и много други още условия естествено са отвличали вниманието на болшинството отъ подобенъ родъ факти. Нужно е било нѣкое грубо, очевидно проявление за да обърне къмъ себе си тѣй отвлѣченото внимание. Такова е било именно случката въ Фоксовото семейство въ Америка, дѣто едни тайнствени удари обадиха ясно на невѣрующа свѣтъ за съществуването на другъ единъ невидимъ, но не по-малко дѣйствителенъ, свѣтъ*)

По този начинъ, тѣзи явления сѣкашъ насилствен-но се натрапиха въ вниманието на хора, които най-малко ги очакваха. Тѣ ни изненадиха. Тѣ нахлуха презъ пукнатините на здраво оградената наука, безъ предварителни забикалки, безъ предупреждения, тѣй както повечето пѣти великите истини са изиждали на сцената. Отъ тогава (1848 год.) се захвана едно движение въ духовете, което въ малко време взима гигантски размѣръ и днесъ вече заплашително стои при прага на официалната наука. Най-първо съ силна религиозна отсѣнка, това умственното движение познато подъ имената „Спиритизмъ“ и „Модеренъ Спиритуализмъ,“ захвана да взима все по-вече наученъ характеръ и днесъ отбелѣзаните отъ него явления се подлагатъ на строгъ контролъ и опитъ отъ знаменити представители на науката.

Въ какво се състои същността на Спиритизма, мислимъ, нѣма нужда да разправяме тука; читателите на „Нова Свѣтлина“ са доволно запознати. Главното нѣщо, което се основява отъ медиумическите явления, е преживяването на душата следъ разрушението на тѣлото. Фактите са толкозъ очевидни и неоспорими, щото всѣки желающъ да се увѣри, може самъ да опита при едно честито обстоятелство. А като се запознае, даже отчасти, съ по-главните положения

*) Виж. стр 98 кн. IV-V год. III.

на спиритизма и явленията, той ще се ориентира бързо въ тѣзи тѣй чудесни на прѣвъ погледъ нѣща и ще ги намѣри напълно разумни, и не само възможни, но и неизбежни. Никой невѣрующъ, който е пресилялъ предубеждението си противъ спиритизма и е сѣдналъ единъ день само отъ лиубопитство да се запознае съ него, не е останалъ такъва до край; очевидността на правените подъ строгъ контролъ опити възбужда естествено питането: „тѣзи всички хора, които вѣрватъ, заблудени ли са или *захласнати*?“ както г-нъ Кърджиевъ бърза да спомене. Тази първа крачка направи, предубеждението разбито, гордостта или надутостта надвити, човекъ вече сигурно навлазя въ познанието на тоя новъ безкраенъ миръ явления, който плаши и очаровава въ сѣщото време.

Тогава, колко нови понятия, колко нови перспективи! Да мислишъ че живота свършва заедно съ последните конвулсии на тѣлото и отведишъ сега нови неоторими факти да ти покажатъ, че задъ видимата смъртъ се подкача единъ невидимъ животъ въ безкрайното пространство, пълненъ съ нови условия и нови дѣятелности! Можемъ ли си представи колко дълбоко ще се измѣни нашето нравствено „азъ,“ когато узнайме, че еждѣто и да идимъ, каквото и да правимъ, надъ насъ, край насъ, около насъ, пълни цѣло население отъ невидими сѣщества, които ни следятъ зорко въ най-интимните ни дѣла и мисли, едни съ умраза, други съ лиубовъ, тѣзи за да ни напакостватъ, а онѣзи за да ни защитятъ? Дѣйствително, това е цѣлъ превратъ въ нашето душевно настроение, и, главно, превратъ който необходимо води човекъ да стане по-добъръ, по-благороденъ, по-сжзнателенъ. Ний не говоримъ и за онова старание което изниква въ човека да се приготви за посмъртното си сѣществувание и за много още други неизбежни послѣствия отъ вѣрването въ спиритизма. Тѣзи неизбежни послѣствия, тѣзи дълбоки про-

мени, въ нравствено и умствено отношение, които причинява спиритизма, именно най-много плашатъ едни и увличатъ други; плашатъ грубите егоисти, които мислятъ само за материални печали и наслаждениа, а увличатъ всички други хора, които иматъ по-развита душа и се влияятъ следователно отъ повъзвишени ламтения и удоволствия.

Важността на спиритическите открития е отъ всѣка страна грамадна, защото тѣ засѣгатъ най-висшите и най-интимните задачи на човека. Ето за какво тѣ са предизвикали вредъ отъ една страна пламенни привърженици, а отъ друга упорити врагове. Но въ борбата, която се ангажирва между противниците, победата ще остане най-послѣ къмъ страната на тѣзи които иматъ истината за основа; а дѣ е истината, това се узнава отъ малко едно, колко-годѣ безпристрастно, изучаване на въпроса. Фактите, строго контролираните факти—ето силата на всѣка наука, на всѣка истина, на всѣко учение; фактите са силата и на спиритизма.

Нашата страна, изолирана до скоро отъ напредналиа Европейски свѣтъ, отъ освобождението насамъ се стреми съ всички усилия да си набави изгубеното чрезъ трѣскава дѣятелностъ и бързо запознаване съ Европейската култура, въ всѣко едно отношение. Интелегентни сили работятъ въ разни направления да я ориентиратъ за кратко време въ развитието на околния свѣтъ: литературно, политически, економически, общественно, семейно и пр. Ако въ нѣкои частности това стремление е прибързано или криво-разбрано, изобщо взето, то, като естествено, е и благотворно. Ний не може и не трѣбва да оставаме чужди на околното развитие, подъ предлогъ на самобитно развитие. Изолирани, ний можемъ да създадемъ нѣщо оригинално, нъ въ смисълъ на странно; а въ смисълъ на самостоятелно, можемъ само тогава, когато се ориентираме добръ въ общечеловеческите у-

илиа и, като ги схванемъ както трѣбва, се засилимъ и ний да сжздадеме нѣщо свое.

Спиритизма, като ново и можщо идейно движение въ Европа, не е можѣло и не е трѣбвало да остане нуждъ за нашето общество, още по вече, че той за-вѣга общечеловечески струни, еднакви за всѣко мѣсто, всѣко време, всѣко развитие. Простъ и ученъ, Гурчинъ и Френеъ, вчера и днесъ и сутрѣ, еднакво са имали, иматъ и ще иматъ интересъ, и дълбокъ, да знаятъ какво става следъ смъртта на тѣлото. Че това е тжй, показватъ религиите. Не би имало религии, ако нѣмаше тая вечна нужда отъ познание на задгробната участъ. Това, което религиите оставяватъ като догма, спиритизма ни го дава като фактъ и на слѣпата религиозна вѣра противопоставя свободното опитно изследване.

Да запознаеме нашето общество съ това учение, както и съ изследваниата на учените по малко изследваните душевни явления, медиумически, телепатически и др., да го заинтересуваме въ тѣзи нѣща повече, отколкото да го убеждаваме — туй ни е било главно целта съ списанието „Нова Свѣтлина.“ Ний знаеме, че тѣзи читатели, които се заинтересуватъ, непременно ще се убедятъ въ истинността на спиритизма, щомъ потржсятъ. За тая целъ ний даже твърдѣ малко оригинални статии сме помѣстили, тжй като всичко, което можемъ да кажемъ, го има вече казано въ грамадната иностранна спиритическа литература; а пакъ нѣкои факти изъ Бжлгариа да помѣстиме не ни се е удало твърдѣ случай, не че ги нѣма, но че, или са моловажни, или несжбрани, или непровѣрени. Когато нашето общество се интересува повече въ тѣзи явления, то и сжобщениата отъ Бжлгариа ще станатъ многобройни, както са въ другите страни, и ще могатъ да се повѣрватъ грижливо.

Сега за сега, мнозинството у насъ е занято съ трѣскава дѣятелностъ за материално осигоряване; умовете са наклонни къмъ груби материалитически

мировжзрения и сжрдцата са увлѣчени само въ груби егоистически ламтения. Тѣзи, които се чувстватъ съ по-интимни и възвишени потрѣби, са малцинство, нѣкакъ уединени единици. Но както нипо не трае вечно, тѣй и мнозинството скоро ще се умори въ изтощителната борба за пари на всѣкидневния животъ; тогава погледите на повечето ще се обжрнатъ отъ преходящите нѣща къмъ по-постоянните и ще потржсятъ тази наука, която ще имъ даде ответъ. А тази наука не е друга освенъ спиритизма.

АЛЕЛУИЯ.

(изъ „Moniteur Spirite & Magnetique“)

Ний сме въ надвечерието на една достонамѣтна епоха. Тази е най-великата зедѣля презъ цѣлата година. Въ това време на годината се развиваше на земята, преди двадесетъ века, единъ животъ, какавто не е имало вече отъ времето на Иерусалимъ и никога не ще имаме.

Новия пророкъ влѣзе тогава въ столицата на Еврейската джржава, поздравенъ отъ радостните викове на народа, и когато всичките викаха „Осавна“, тѣзи, които, както и днеска още, искаха да здушпатъ истината, ако имаха възможностъ, подготвѣха арестуването му, за да го разпнатъ, следъ единъ краткъ процесъ, нѣколко дена подиръ тжржественното му влизане.

Каква променчивостъ за единъ човекъ!—Ето го че иде, народа разпржсква палми по пътя му, вика отъ радостъ, акламира го като избавителъ на человечеството, и нѣколко дена по послѣ, тѣзи, които го поздравляваха, викаха: „Разпнете го, разпнете го!“

Водителите, или по-скоро развратителите на народа, си вжобразяваха, че като унищожатъ Исуса, тѣ ще можатъ спокойно да продължаватъ да владѣтъ

невежия народъ; но тѣ са разчитали на това безъ свѣта на духовете, защото още на третия день, следъ като го разпнаха и погребяха, цѣлия народъ викаше: „Христосъ възкръсна“, и още днеска се повтаря същия викъ.

Да, Христосъ възкръсна, и съ него възкръсна свѣтлината, която издѣйствива духовната свобода и която е предназначена да помѣте боклука на суетвѣрието.

Ний можемъ да се радваме че Христосъ възкръсна, защото то доказва че човекъ не престава да съществува следъ смъртта на тѣлото.

Вѣрвахъ, значи, че живота на този благороденъ преобразователъ е билъ прекъснатъ, но той възкръсна и влѣзе въплотенъ духъ въ затворената стая, гдѣто се намираха учениците му: „Вий чувствувате рѣцете ми и тѣлото ми, имъ каза той, това въздушностъ ли е?“ Той още бѣше заедно съ тѣхъ и тѣ се чудѣха, че той не вжрви, но стои въ въздуха. Тѣ не чувахъ вжрвежа му.

Нѣма нито една вѣрна дума въ всичко това което е казано въ Евангелията, относително разпятието и възкресението, най-вече споредъ свѣти Матей.

Както и да е, Исусъ напредваше въ средата на Евреите, които не вѣрвахъ въ безсмъртието, но въ заврѣщането „въ гърдите на Авраама“, т. е. влизане въ небитието, и той имъ каза: „Нѣмамъ нищо общо съ вашия Иехова, като Богъ на Евреите. Баща ми, който ме е проводилъ, е създателъ на всѣко нѣщо. Вий не умирайте, защото ви казвамъ, че ще влѣзете въ вечния животъ“. Христосъ отблжсваше идеята за нѣкой Господъ отмѣстителъ; той казваше преди всичко: „Единствения Богъ, ижрвия източникъ на всѣка любовъ, който издига слѣнцето си надъ злите и добрите, и който праща джда си вжрху праведните и неправедните“.—Най напредъ Исусъ тури любовта като основно начало на Божественното и човешко създание. Той казваше: „Вий всички сте равни,

всички дѣца на единствения баща, който е въ небесата“. Той поучаваше, че всичките хора трѣбва да се обичатъ помежду си и да не се мразятъ. Той отмахваше умразата, завистта и несжгласието; никой не трѣбва да произнася думата отмъщение, защото всѣко дѣйствие се отмъщава по само себе си, ако то е било лошо. Христосъ поучаваше, че ний трѣбва да обичаме ближния си и даже да правимъ добро на тѣзи които ни мразятъ, да обичаме неприателите си.

Това бѣше нѣщо ново, това безпокоѣше старите пастири на Еврейските храмове. Исусъ явно опровергаваше учението имъ, макаръ че казваше: „Азъ не съмъ дошелъ да унищожавамъ, но да изпълнявамъ“.—Тѣ го убиха, но не можаха да угасатъ свѣтлината на разсѣдѣжа, на личната свобода, която той донесе и която никога не ще изчезне.

Важното не е само въ факта, че човека Исусъ се е явилъ пакъ следъ смъртта си и че се е той показалъ, като духъ, подъ една видима и осязателна тѣлесна форма, помежду учениците си и партизаните си, но още и въ трите факта: че, чрезъ това явяване, е било сжздадено по-тѣсно сближение на свѣта на духовете съ земния свѣтъ, че нашето собствено преживѣване е било потвжрдено, и че равенството на всичките хора, или дѣца божии, е било поучено. И това учение на личната свобода, и това възкрсяване на свѣтлината е продължавало да се разпространява, чакъ до гдѣто земните господари са видѣли, че това учение заплашва престола имъ. Тогава тѣ са потжрсили да оползотворатъ новата религиа за своите планове, като я направятъ държавна религиа и като сжздадатъ отъ ново една попска каста.

Черковата е унищожила религиата, защото това което наричаме религиа чакъ до времето на Лиутера, сжществуваше въ душата на добрите хора, мимо черквата, а не по причина на нея. Хората ровѣха сами въ Библията, но това, което Лиутеръ, вѣрваше да постигне, не можеше вече да се стигне. Да! Лиу-

теръ имаше право да протестира противъ високомѣрната властъ на папата и своеволното тълкуване на Библията, но той и последователите му не попаднаха ли въ сжщата грѣшка? Тълкуването Библията не произведе ли около 275 различни черковни секти, които мислѣха, че са намѣрили единственната точна истина? Всичките тѣзи секти не са ли наши най-вжрли неприатели?—И защо? Защото тѣхните догматически учения ще паднатъ чрезъ спиритизма!

Теологиата, която претендира сама да знае божественните тайни, изисква щото всѣкой да вѣрва това което тя знае; но даже предъ празника, който приближава, теолозите се намиратъ всички предъ една затворена книга. Нѣма нито единъ, който да изясни това вжзкръсение, появяването на Христа между учениците си въ една затворена стая и живота му до вжзнесението. Тя е една затворена книга за теолозите и поповете. Ако искатъ да го зематъ буквално и да кажатъ: „Исусъ вжзкръсна като човекъ съ тѣлото си и се е вжзнесалъ съ него въ небето“, тогава естествениците ще отговоратъ, че това е противъ законите на естеството.

Произшествиата и фактовете, които се празнуватъ на Великъ-денъ, са сжвжршенно ясни и разбираеми за спиритистите; сжщо е и за празника на Петдесетницата, и при все това може да се каже за много попове, че тѣ са блжскатъ като дявола въ нѣкоя ржсилница, за да излѣзатъ отъ дилемата, когато Петдесетницата приближава.

Наистина е, че слазянето на духа се представя въ Апостолските послания тжкмо тжй, както се то прави още днеска.

Казано е въ тѣхъ, че учениците говорѣли на различни езици. За да обяснатъ това, казватъ: „Е, да! тѣ бѣха хора безъ образование, на които внезапно се разпространи една свѣтлина“, но незнаятъ отъ гдѣ е дошла. Мислятъ, че тѣ са биле вджхновени отъ Духа; тѣ намираха думи каквито никой не очакваше;

тѣ говорѣха по единъ необикновенъ начинъ. — И въ сжщностъ, тѣ говорѣха на различни езици, по начинъ да бждатъ разбрани отъ всичките племена, но не могатъ да обяснатъ този фактъ. Какво е то слазянето на Духа? Какъ не са ровѣли разума за да го обяснятъ?

А при това, обяснението е толкова просто. Наистина, Петдесетницата е отъ единъ чистъ спиритически празникъ. — Учениците подражаваха господаря си, тѣ правѣха това, което той правѣше; Духовете имъ повлиаваха за да се сжобщаватъ чрезъ тѣхъ. Нека човекъ си представи положението имъ. Народа се колебаѣше, защото бѣше опасно да се присъедини къмъ учениците. Следъ смъртта на Исуса, фарисеите и скрибите имаха намѣрение да се заловятъ за учениците му. Какво по-естествено тогава, щото тѣ да се опасаватъ за живота си и да държатъ заседаниата си въ тайни мѣста?

Когато бѣха така сжбрани на 40-ия день отъ Великъ-денъ, тѣ почувствуваха силно духане. Това се прави днеска въ всѣко спиритическо заседание, когато има поне 8 или 10 чувствителни лица сжбрани и когато едно силно спиритическо влияние ги подготви. Свѣтлини се показаха надъ главите на учениците, това което бѣше единъ признакъ за тѣхното медиумство, и тогава доде минутата когато Христосъ и Духовете ги заобиколиха и ги туриха сжвършено подъ своето влияние. Духа се разпространи надъ тѣхъ, т. е. тѣ бѣха вдхновени; Духовете говориха отчасти чрезъ тѣхъ по езика на народите, на които принадлежаха. Отъ тази минута, учениците нѣмаха вече страхъ, тѣ се представиха предъ народа и проповѣдваха свободно безъ да се занимаватъ за това, което ще може да последва. Това бѣше сѣ следствие отъ влиянието на духовния свѣтъ върху учениците. То се извърши сжобразно сжщите закони, по които едно такова влияние се извършва още днеска. Това дѣйствиe е имало нѣкогажъ едно важно влияние върху първото развитие на Християнството.

Книга на духовете.

Отъ Аллана Кардека.

(Продължение отъ год. III.)

За душата.

134. Що е душата?

„Единъ духъ вжплотенъ“.

— Какво бѣше душата преди да се сжедини съ тѣлото.

„Духъ“.

— Тогава душите и духовете са едно и сжщо нѣщо?

„Да душите са сжщите духове. Душата, преди да се сжедини съ тѣлото, е едно отъ онѣзи умни сжщества, които населяватъ невидимия свѣтъ, и които привременно обличатъ едно плътско покривало, съ помощта на което напредватъ и се пречистватъ“.

135. Въ човека има ли нѣщо друго освенъ душата и тѣлото?

„Има свржзската, която сжединява душата съ тѣлото“.

— Каква е тази свржска?

„Полуматериална, т. е. тя е посредственникъ между духа и тѣлото, който е много нуженъ за сжединението на едното съ другото. Съ помощта на този посредственникъ, духа дѣйствува вжрху материята и обратно“.

Човекъ е сжзданъ отъ три главни части: 1) отъ тѣлото, или отъ материално вещество прилично на животинското и вждущевено отъ сжщото животворно начало.

2) Отъ душата, която е духъ вжплотенъ и живѣе въ тѣлото.

3) Отъ главния посредникъ, или околодушника, който сжстои отъ вещество полуматериално, служащо за пжрво покривало на духа и сжединяюще душата съ тѣлото. Сжщо, както въ плода семето, околосеменника и чурупката.

136. Душата свободна ли е отъ животворното начало?

„Казахме го много пѣти, тѣлото не е освенъ едно покривало“.

— Тѣлото може ли да съществува безъ душата?

„Не, защото, щомъ като то престане да живѣе, душата го оставя. Преди рождението съединението на душата съ тѣлото не е пълно, а когато това съединение се извърши напълно, смъртта на тѣлото прекъсва свръзките, които ги свързватъ съ душата. Органическиа животъ може да одушеви едно тѣло безъ душа, нъ душата не може да живѣе въ едно тѣло лишено отъ органически животъ“.

— Какво би било тѣлото ако нѣмаше душа?

„Една маса месо безъ разумъ и всичко, каквото пожелаете, само не човекъ“.

137. Единъ и същъ духъ, може ли да се въплоти въ двѣ разни тѣла, въ едно и също време?

„Не, душата е нераздѣлима; тя не може да въдушеви съвременно двѣ разни същества.“

138. Какво трѣбва да мислимъ върху мнѣнието, което иматъ нѣкои, за душата, като начало на материалния животъ?

„Това са глупости, на които не трѣбва да обръщате никакво внимание.“

139. Нѣкои си духове, преди тѣхъ и нѣкои си философи, даваха такова опредѣление за душата, че била искра, която произлизала отъ великата цѣлина на природата. Защо таквизъ противоречия?

„Тука нѣма никакви противоречия; то зависи отъ думите съ които си служите; за нещастие вие нѣмате за всѣко нѣщо особена дума и отъ тука излизатъ разни неспоразумения“.

Думата *душа* употрѣбляваме въ разни случаи, съ разни значения; едни наричатъ съ тази дума животворното начало, и тогава ще бѣде вѣрно да се каже: Душата е една искра, която въдушевява съществата и произлиза отъ великата всемирна цѣлина

(du grand Tout.) Подъ тѣзи последни думи се разбира всемирния изворъ на животворното начало, отъ което всѣко същество почерпва една частъ, която следъ смъртта се възвръща пакъ въ цѣлото. Тази мисль не отрича никакъ върването въ едно нравствено същество отлично, независимо отъ материята, и което си пази своята индивидуалностъ, Това именно същество наричатъ *душа* или духъ въплотенъ. Тѣй като даватъ разни значения на думата *душа*, духовете въ съобщениата си я употребяватъ споредъ приложението, което правятъ живите, и споредъ земните мисли, отъ които тѣ сами не са съществъ пречистени. Това произлиза отъ несъвършенството на человеческия езикъ, който нѣма опредѣлени думи за всѣка мисль и за всѣка тѣжкостъ на чувствата; и ето отъ това произлизатъ множество недоразумения и препирни; ето защо духовете ни учатъ да се споразумяваме най-напредъ ясно относително думите.

140. Какво трѣбва да мислимъ за теориата, която гласи, че душата се подраздѣля на толкозъ части, колкото има у човекъ мускули?

„Това зависи пакъ отъ значението, което даватъ на думата *душа*; ако подразумяватъ животворния токъ, иматъ право; ако ли подразумяватъ въплотения духъ, тѣ грѣшатъ много. Казахме и другъ пътъ, че духа не се раздѣля на части; той предава движението на органите чрезъ помощта на животворния токъ, безъ да се подраздѣля по толкозъ части, колкото мускули“.

— И при все това има духове, които ни са дали таквизъ опредѣления.

„Невежите духове зематъ дѣйствието за причина“.

Душата дѣйствува чрезъ помощта на органите, а органите са входушевени чрезъ животворния токъ, който пълни всичко изобилно, особено центра на движениата.

141. Има ли нѣщо истинно въ мнѣнието, което казва, че душата ужъ обикаляла отъ вѣнка тѣлото, като облѣкло?

„Душата не е никакъ затворена въ тѣлото, както птичето въ клетката; тя прѣска зари и се проявява, както свѣтлината презъ единъ стѣкленъ глобусъ, или както звука около единъ звънливъ центръ; само така можемъ да кажемъ, че душата се намира вѣнъ, нѣ по това не мислете, че тя е покривало на

тѣлото. Душата има двѣ покривала, едното еластично и леко, то е първото и го наричаме *околодушникъ*; другото грубо, материално и тежко, то е тѣлото. Душата е центра на всичките тѣзи покривала, както ядката въ орѣха; това го споменахме по-горѣ“.

142. Какво трѣбва да сѣдимъ относително друга една теория, която гласи, че душата у дѣтето се допѣлвала отъ сетнѣ последователно съ периодите на живота?

„Духа е единъ и сѣщъ; той е цѣлъ у дѣтето, както и у възрастнаа човекъ. То са органите, чрезъ които се проявява душата, които се развиватъ и осѣвѣршенствуватъ“.

143. Защо всичките духове не се произнасятъ еднакво относително душата?

„Духовете не са еднакво просвѣтени върху този въпросъ. Има духове много ограничени, които не могатъ да разумѣятъ отвлѣчените въпроси, както между васъ дѣцата; освенъ това, има още духове мнимоучени, които громко казватъ голѣми думи съ цель да ги повѣрватъ. Просвѣтените духове се произнасятъ съ разни термини, но въ сѣщностъ иматъ еднакви възгледи, особено, когато се касае относително нѣща, върху които съ вашия езикъ е мѣчно да се обясни всичко ясно. Въ такива обстоятелства духовете сами употрѣбляватъ разни форми, сравнения и изражения, които вие зимате буквално, и тѣй произлизатъ разни непонятни теории и мнѣния“.

144. Нѣкои си казватъ, че свѣта ималъ душа; какво трѣбва да мислимъ относително това?

„То е всемирното начало на живота и на разума, отъ които се произвеждатъ личностите. Но онѣзи които казватъ това, сами не разумаватъ какво казватъ. Думата *Душа* е толкосъ еластична, щото всѣкой я претѣлкува споредъ своите възгледи и мисли. Нѣкога отдавали и на земята една душа; съ това са подразумявали цѣлокупно всичките добри духове, които управляватъ вашите дѣйствия къмъ до-

брия път, когато ги послушвате, и които са единъ видъ помощници изпратени отъ Бога въ вашия глобусъ.“

145. Какъ толкося философи, древни и нови, следъ като разисквали толкозъ време психологическата наука, не могли да решатъ нищо окончателно?

„Тѣзи лѹди бѣха предвѣстници на вечната спиритическа наука, тѣ приготвиха пътя; тѣ бѣха чловеци и можаха, безъ сжмѣние, да подпаднатъ въ нѣкои си заблуждения и да приематъ тѣхъ за истини; нѣ тѣзи именно заблуждения извадиха и изваждатъ истината на явѣ, като доказватъ разните противоречия. Освенъ това, трѣбва да се забелѣжи, че между тѣзи заблуждения има и много хубави истини, които следъ едно научно изслѣждане и сравнение ще разумѣете добръ“.

146. Душата има ли едно опредѣлено сѣдалище въ тѣлото?

„Не, но все таки, у великите гении и у всички, които мислятъ много, тя се намира повече въ главата; а повече въ сжрцето у онѣзи, които чувствуватъ много и на които всичките дѣйствия се отнасятъ за човеколюбиви дѣла; изобщо трѣбва да върваме, че сѣдалището на душата се намира повече въ органите които служатъ за нравственните и умственни проявлениа, като се намира сжразмѣрно разпредѣлена и по другите части“.

Материализма.

147. Защо анатомистите, физиолозите и вжобще всички онѣзи, които се вглжбаватъ въ естествените науки, са толкозъ склонни кжмъ материализма?

„Физиолозите отнасятъ всичко на това, което виждатъ и пипатъ. Гордостъ чловеческа, която мисли, че всичко знае, и не допуща нищо да надмине чловеческите знания. Самите тѣзи знания ги накарава да се мислятъ високомѣрно учени. Тѣ мислятъ, че природата се откри цѣла предъ очите имъ безъ да осане нищо тайно за тѣхъ“.

148. Не ли е неприятно, че материализма е едно следствие на изуки, които трѣбваше, напротивъ, да покажатъ първенството на разума, който управлява свѣта? Трѣбва да заключимъ че таквизъ изучавания са повече опасни, отъ колкото полезни?

„Не, то не е истина, че материализма е следствие на тѣзи изучавания. Човекъ самъ е виноватъ, че извлича едно лоше следствие; защото, той може да злоупотрѣби всичко, даже и най-хубавите нѣща; но отъ друга страна небитието го застрашава безкрайно, макаръ да се старае да го скрие и самите умове са често по-вече фанфарони, отъ колкото безстрашни. Повечето отъ тѣхъ не са собствено материалисти, освенъ защото нѣматъ съ какво да препълнятъ празнотата на страшната бездна, която се отваря предъ тѣхъ; покажете имъ една спасителна котва и ще видите, че всички ще се уловятъ бързо бързо за нея.“

По причина на едно умствено заблуждение, има хора, които не виждатъ въ органическите същества освенъ дѣйствието на материята, и на нея отнасятъ всичките наши дѣла. Тѣ не виждатъ въ човеческото тѣло, освенъ една електрическа машина; тѣ не изучаватъ механизма на живота, освенъ въ играта на органите, и като забелѣжаватъ, че то умира отъ прекъсването на единъ конецъ, не виждатъ друго освенъ този конецъ. Тѣ пожелаватъ да узнаятъ дали остава нѣщо следъ смъртта, но като не намѣрватъ освенъ неподвижната материя, като не забелѣжаватъ че душата улѣтява, решаватъ, че всичко се заключава въ свойствата на материята, и тѣй следъ смъртта не остава нищо. Много жаленъ свършекъ, ако бѣше тѣй дѣйствително: защото тогава злото и доброто щѣха да бѣдѣтъ безъ цель. Тогава човекъ трѣбваше да се грижи най-еготистически само за себе си, и да се старае главно да удовлетвори всичките си материални наслаждения. Обществениите свръзки би трѣбвало да се разкъсатъ, и най-свѣтлите чувства да се унищожатъ невѣжзвратно. За добро щастие, тѣзи идеи не сѣ общи; даже може да се каже, че са много ограничени, а не състоятъ освенъ въ мнѣниата на частни личности, защото тѣ нигдѣ не могатъ да се припознаятъ като учение. Едно общество основамо на такава основа носи съ себе си зародиша на своето разслабление, и неговите членове може би ще се разпокъсатъ по между си като диви звѣрове.

Човекъ инстинктивно има въ себе си чувството, че всичко тукъ за него не се свършва съ смъртта; той се страхува отъ не-

битието; напраздно се старае да се покаже иунакъ противъ мисл-та за бѣдѣщето. Когато пристигне страшната минута, малцина са онѣзи, които не питатъ въ себе си, какво има да стане сега съ тѣхъ, защото мислѣта, да оставатъ живота невжзвратно, има нѣщо неизразимо жално, чѣщо което разкъсва сърцето. Кой може, дѣйствително, да посрѣщне безъ смущение, безъ никакви силни впечатления, последната, вечната раздѣла съ всичко, което е обичалъ тука долѣ? Кой може да погледне безъ ужасъ да се отваря предъ него знаиущата безконечна пропастъ на небитието, на хаоса, въ който ще се погълни за всегда, както ще се погълнатъ и всичките му способности, надежди, преданность, любовъ, и не ще да каже неволно: Ето, следъ мене не остава нищо, нищо, сжвсемъ нищо, всичко се свърши невжзвратно! още нѣколко часа и моя спомѣнъ ще се изглади отъ памѣтта на моите приатели и най-близки роднини; следъ малко не ще остане нито следа отъ моето сжществуване по земята; и доброто, което направихъ, ще бѣде забравено отъ непризнателните, които облагодѣтелствахъ.

Моите добрини и благодѣяния съ нищо, съ нищо не ще да се вжзнаградятъ, освенъ съ гризенето и изпоѣждането на тѣлото ми отъ червите въ земята!

Тази картина не ли е страшна, не ли сковава човека? Религиата ни казва, че това не е тѣй, и ни утѣшава; и здравна разумъ го потвърждава; но това бѣдѣще неопредѣлено, неизвѣстно, нѣма нищо, което да удовлетвори нашата любовъ къмъ положителното, това е което у многото вдѣхва сжмѣние. Имаме душа, добръ, но каква е тази душа? Тя има ли образъ, видима ли е, опредѣлена ли е, или е нѣщо неопредѣлено, непонятно? Едни казватъ, че тя е Божие дихание; други, една искра, трети, една частъ отъ цѣлото начало на живота и на разума; но отъ всичко какво произлиза? какво можемъ да разумѣемъ? Разумява се, че не може да ни интересува, нито да ни бѣде приятно, ако, следъ смъртта, се слѣемъ съ *цѣлото*, както капките отъ водата въ океана! Изгубването на нашата собствена личность, изгубването на нашето *Азъ*, не е ли за насъ сжщо както небитието? Прибавляватъ още, че душата била нематериална; но едно нѣщо което е нематериално, то не ще има форма опредѣлена, значи, то за насъ е равно съ нищо. Религиата ни учи, че ще бѣдемъ щастливи или нещастни, споредъ доброто или злото, което сме стерили, но какво е това щастие, което ни ухтва въ Божиите обятия? Дали е едно блаженство, едно вечно пренасяне въ прекрасни мечти и съ очудване, безъ да вржшимъ никаква друга работа освенъ да вжзпѣваме дѣлата на сжздателя? Вечния огнь на пжкала истиненъ ли е, или е иносказани? Църквата го прие съ последното значение; но какви сж тѣзи мъки? Къдѣ се намира мѣстото на страданията? Съ една дума какво виждатъ, какво правятъ въ онзи свѣтъ тѣзи, които чакатъ всички ни?

Обикновено казватъ: никой не се е въхрналъ да ни разкаже какво се прави тамъ. То е една лъжа, едно заблуждение, защото мислата на спиритизма е именно, да ни освѣти върху това бѣдѣще, щото нагледно да ни накара, до колкото е възможно, по-добре да го разумѣемъ, да го *пипнемъ съ прѣстите* и да го *видимъ съ очите си*, да го разберемъ не само по умъ, но и съ доказателства. Благодарение на спиритическите сжобщения, то не е вече едно предположение, едно сжмѣнене, върху което всекой може да се произнесе, както му скигне, което поетите възпѣватъ съ очарователни поеми и алегорически фантастически образи; напротивъ, то е самата истина, защото самите сжщества отъ онзи свѣтъ дохождатъ и ни описватъ своето положение, разказватъ ни какво правятъ, и които ни позволяватъ, тѣй да кажемъ, да присѣтствуваме въ всичките перипетии на новия имъ животъ, и чрезъ този начинъ ни показватъ неизбежното бѣдѣще, което ни се готви споредъ нашите достоинства или недостатѣци. Въ всичко това има ли нѣщо противорелигиозно? сжвѣтъ противното, защото невѣрующите намиратъ вѣрата, а слабовѣрующите едно насърчение и сжживление на слабите си чувства къмъ вѣрата. Следователно, спиритизма е най-големия помощникъ на религията. Богъ позволява всичко това за да сжживи нашите колебающа надежди и да ни докара въ пѣтя на доброто и въ истинното бѣдѣще. (Слѣдва)

Ренанъ и спиритизма за Исусъ.

Въ настоящата си книжка читателите ни ще прочетатъ една статия подъ заглавие „Алелуи“ преведена изъ *Moniteur Spirite et Magnetique*, въ която, изкаръ накратко и разхвърлено, но ясно се опредѣля какъ гледатъ спиритистите на Исусъ Христосъ

На Български вече излѣзе превода на знаменитото Ренаново сжчинение „Живота на Исуса“*) и време е, мислимъ, въ допълнение на горната статия, да се разпростремъ малко върху тоя загадѣченъ животъ, който за мнозина се струва невъзможна басня.

Отъ едно слѣпо вѣрване въ божественосттана Исуса и следователно въ възможността на най невѣроятни чудеса, извършени по негова воля, умовте

*) Ний пѣмаме на рѣзка Българския преводъ и пѣма какво даговоримъ за него частно.

се намѣриха наклонни къмъ едно пълно отрицание не само на нѣкои чудесни работи въ живота му, но въобще на цѣлия неговъ животъ, като сжчиненъ отъ пламенната фантазия на религиозни манааци. И това—сжразмѣрно съ завладяването умовете отъ материалистическите понятия, които станаха официални. Нѣма божественностъ, нѣма свръхестественни явления, нѣма чудеса; или не, има ги, но въ главите на манаците и вѣруиущите. Въ дѣйствителността, въ обикновенния миръ всичко чудесно сжществува до толкозъ, до колкото не се е разложило на неговите сжставни елементи, въ които непременно ще излѣзатъ на явѣ познати химически или физически закони.

Ернестъ Ренанъ не е отричалъ самото сжществуване на Христа, нито го е взималъ за посредствена личностъ, на която произволно се е приписало сжздаването на Христианството. Цѣлъ проникнатъ отъ скептицизмъ и материалистически възгледи, той се заѣлъ съ трудната задача да изследва по наученъ начинъ причините и порождението на христианството (*Histoire des origines du christianisme*). На тая грамадна работа, сжчинението „живота на Исуса“ е вѣнеца. То короняса, тжй да се каже, дѣлото му. Съ единъ стилъ отъ най-пленителните, който се прелива гладко като олей, съ едно писателско изкуство отъ най-завидните, което отъ цѣлото му сжчинение прави една тиха и увлѣкателна мелодия, той ни възкреси въ деветнайсетия векъ единъ Исусъ такжвъ, какжвто тоя векъ бѣше наклоненъ да приеме: сжблѣченъ отъ всѣкакво чудесно украшение и въ замѣна на туй по-ярко окръженъ отъ сиянието на своето възвишено нравствено естество. Исусъ, човешко сжщество, олицетворение на любовта, добродѣтелта, алтруизма и най-възвишеното самоотричане въ полза на човечеството, каквото нѣкога свѣта е раждалъ, съ една речъ, човекъ, какжвто нашия идеалъ за нравствено сжвършенство ни показва,—такжвъ е Ренановия Христосъ, такжвъ той приема че е сжществувалъ, но

никога Христосъ Божественъ, Христосъ чудотворецъ. Божественъ — добръ, но чудотворецъ — защо не? Това е мъчно за разбиране.

Казахме мъчно за разбиране, но ний се лъжемъ. То е твърдъ лесно за разбиране. Ренанъ не е прилъзъ чудесата, защото просто не е зналъ какво да ги прави, или съ други думи, нито неговите понятия, нито тѣзи на читателите му не допускали въ природата такива чудеса, каквито се намиратъ на всѣка страница въ свѣщенните писания. А щомъ едно нѣщо не е въ понятията ни, то най-добръ е да се отхвърля като несъществуващо.

Ренанъ е приелъ отъ Евангелията само това, което не е противоречило на *научността* му и е изхвърлилъ всичко чудесно, безъ да изследва по-дълбоко, да ли нѣма нѣщо истинно. Философа-скептикъ, който се е осмнѣвалъ въ всичко, ни за минута не е допустналъ съмнѣние въ отричането чудесното. Като че ли науката е казала последната си дума и никакви неоткрити природни сили нѣма вече. Колко е научно такова едно *a priori* гледане на работите е ясно за всѣкиго.

Единъ проникнатъ съ истинско научно схващане изследователъ никога неотрича възможността на единъ колкото и невѣроятенъ на пръвъ погледъ фактъ, само за туй, че противоречилъ на понятията му. Напримѣръ, ако се намѣри предъ единъ кулъ чудеса, въ които са вѣрвали и вѣрватъ още цѣли маси хора, той, ще потрѣси да си обясни най-първо какъ така толкова хора са вѣрвали и вѣрватъ въ нѣщо, което не е било? И ако намѣри задоволително обяснение, пакъ нѣма да се произнесе леко леко за едно нѣщо, по изследването на което не е изчерпалъ всички възможни начини.

Нито Ренанъ, нито толкова материалисти, не са постѣпили тѣй. За тѣхъ се е показало презадоволително и много научно обяснението „халюцинации и суевѣрие“. Съ други думи, тѣ приписватъ на прес-

тата маса, членовете на която иматъ много по-здрави нерви и следователно много по-малко въображение отъ тѣхъ, изтънчените граждани на XIX векъ, че взиматъ собственните си фантазии за дѣйствителностъ. Като опредѣлятъ че простолѹдието, мнозинството е много лековѣрно и приема лесно разни фантастични измислици за истински, тѣ не се попитватъ, да ли това лековѣрие е лъжливъ или вѣренъ инстинктъ т. е. такъва, който се е сѣздалъ въ насъ отъ дълги векове опитъ, предаденъ отъ поколение на поколение. Ако мнозинството вѣрва леко въ чудесата, не е ли то, че инстинктивно допуска възможността имъ? Не е ли то, че отъ дълги опити, безсѣзнателно въ него живѣе едно понятие, колкото неопредѣлено още, толкова и вѣрно, че въ безконечните и неизчерпаеми проявления на природата повече шансъ има човекъ да вѣрва, отколкото да не вѣрва? Нѣкога въ тъмните предисторически времена може неговите прадѣди, сѣщо така като днешните упорити материалисти, да са отричали много факти, но фактите постоянно да са ги разубеждавали. И ето, разубеждение следъ разубеждение, най послѣ въ тѣхъ се втѣлпило едно сѣзнание, да не упорстватъ предъ никое ново явление, сѣзнание което полека-лека се обърнало на инстинктъ.

Спиритизма дойде да ни покаже че тоя инстинктъ вмѣсто да е фалшивъ, както материалистите се произнесоха, е напротивъ въ много отношения вѣренъ; че единъ наученъ изследователъ, вмѣсто да отхвърли презрително народните вѣрвания и суевѣрия като халѹцинации и фантазии, трѣбва грижливо да ги изследва и да намѣри истинското всредъ пригуденото. И въ най-глупавото нагледъ суевѣрие, може да се намѣри частица истина. Народа, когато не може да узнае истинските причини на едно явление, може да си го обясни фантастично, но да измисли самото явление—твърдѣ рѣдко. Той може да казва, че грѣма произлиза отъ колесницата на св. Илия, или

че месеца е свѣщта на Бога; но нито грѣма, нито месеца не са негова измислица, а дѣйствителни явления. Въ митологиите сѣщо така много фантастичности са само народни понятия предадени въ образи за обективно съществуващи явления, а твърдѣ рѣдко измислица на самите явления. Така щото, ний можемъ да отхвърлимъ народното обяснение, като лъжливъ, но не и самия фактъ, който го е предизвикалъ и когото трѣбва да потърсиме за да си го обясниме научно.

Исусъ прави чудеса и съ тѣзи чудеса, озарени отъ високото му нравствено развитие, възъ развалините на Стара Заветъ създава Новъ Заветъ нова ера. Съвременниците му иматъ два пътя да избиратъ: да си обяснятъ тѣзи чудеса, или съ сатанинството или съ божествеността, на Христа. При нравственната му възвишеностъ, тѣ не са могли да приематъ първото и са повѣрвали въ второто. Исусъ е самъ Богъ въплотенъ — ето обяснението на мнозинството. Ний можемъ да го отрѣчемъ като противно на всѣка логика, но чудесата, които са го предизвикали, трѣбва ли и тѣхъ да отхвърлимъ леко-леко? Не ще ли бѣде ненаучна прибързаностъ?

Да, ненаучна и непростена прибързаностъ,—но Ренанъ и сѣмишленниците му направиха именно подобно нѣщо, увѣрени, както бѣха, въ неизменната основателностъ на своите материалистически понятия.

Спиритистите знаятъ колко струватъ тѣзи понятия вече. Предъ този необятенъ новъ миръ явления, който се открива се по-вече и по-вече предъ нашия умственъ погледъ, никой човекъ вече не се намира доста сомоувѣренъ да каже: туй е възможно, а туй не. Границата на възможното се разшири толкова много, щото стана *безгранична* сѣкашъ. И това вмѣсто да противоречи на здравия смисълъ, напротивъ, го потвърждава: въ безграничните сили на природата, трѣбва да има и безгранична възможностъ.

Днесъ почти всичките чудеса на Исуса могатъ да се обяснятъ чрезъ магнетизма и спиритизма. Сега има хора които цѣрятъ само съ едно допиране на ръката, съ единъ погледъ, съ едно съсредоточение на мисълта. Като се вземе, че Исусъ е билъ силенъ магнетизаторъ, ясно е за разбиране, какъ е правѣлъ чудеса отъ изцѣряване.

Надаренъ съ извънредна медиумическа способностъ, той е ималъ на помощъ въ чудесата си всички свѣтъ на духовете, съ които е билъ въ постоянно сѣобщение. Върните му пророчувания, екстазите му, възвишеното му схващане на нравственото съвършенство, божественните му проповѣди за любовта, благородното му самоотричане въ служене на човечеството, — всичко туй показва, че Исусъ е билъ отъ ония пречисти духове, които се въплотяватъ на земята съ нѣкоя възвишена мисия, и които, макаръ въплотени, иматъ пакъ сѣобщение съ духовния свѣтъ, отъ когото черпатъ съзнание и сила за временния си земенъ животъ.

Вървението на Исуса по повърхността на водата, познаването мислите на околните, усѣщането че излѣзло „сила“ (чети: магнетическа) отъ него, при допирането на жената, появяването му, следъ тѣлесната смъртъ, на апостолите досущъ материализиранъ и толкова други чудеса, които не ни идатъ на ума, са сѣ магнетически и спиритически явления. Даже най-чудните, като: укротяването на бурата по езерото, възкресението на Лазаря, чудото съ петтѣхъ хлѣба, не са далечъ отъ разбиране, при тоя безкраенъ източникъ отъ неоткрити до сега сили, който се нарича: духовенъ миръ.

Когато науката приеме официално спиритическата теория, то много явления, отхвърлени днесъ като чудесни басни, ще изгубятъ свръхестественната си таинственностъ и ще станатъ само чудесни дѣйствителности, съвършено естествени и обясними. Тогава хората още единъ пѣтъ ще се убедятъ, че по-

износно е скромно да се изследва, отколкото самоувѣренно да се отрицава, и Ренановите сжмненія ще останатъ само като интересенъ образецъ отъ хармониченъ стилъ на единъ скептикъ философъ, който и въ самото си разрушающе сжмнѣние си е останалъ пакъ увлѣкателенъ дилетантъ.

Околодушника сжзрѣнъ чрезъ микроскопа.

(Изъ Messenger).

До сега микроскопа се употрѣблява за да се откриватъ безконечно малките организми, като ротифери, микроби и др., за които една капчица вода е грамаденъ океанъ. Но ето единъ случай въ когото микроскопа е послужилъ за да се сжзрѣ невидимото, неусетимото. Ето какъ го заемаме ний отъ другите вѣстници:

„Единъ прочутъ ученъ мжжъ е направилъ едно откритие, което ще се отекне въ цѣлия наученъ свѣтъ. Работата се сжстои въ това, да се докаже сжществуването на душата по единъ чисто експериманталенъ методъ. Като тури на свѣтло една отъ най-тъмните тайни на природата, това ще послужи прекрасно въ оправдание спиритическото учение, което проповѣдва че душата не умира.

За да бжде разказа ни по-ясенъ нека наименоуваме учения мжжъ. Той е Американеца професоръ Хіугъ.

Този ревностенъ експеримантаторъ е отколѣ убѣденъ не само че душата сжществува, но че тя прави частъ отъ тѣлото ни, на което тя, подъ една невидна форма, е точния възпроизводителъ, нѣщо като вътрѣшна негова сѣнка.

Този принципъ приетъ, професора искаше да докаже двойното чловѣшко естество. По тоя начинъ достига той до своето забелжително откритие.

Споредъ него, всѣко човешко тѣло съдържа едно друго невидимо и неусетно тѣло, свършено прилично на видимото и тождествено съ него. Само въ момента на смъртта тѣзи двѣ тѣла се раздѣлятъ, видимото за да се разруши, а невидимото за да почене самостоятеленъ животъ въ безконечните пространства. Това невидимо тѣло, тази сѣнка е духа.

Нека разправимъ сега какъ се случило откритието.

Единъ день, говори професора, азъ се замислихъ по случай оплакването на единъ мой приятелъ отъ отрѣзания си кракъ. Той усещаше силни щръквания въ несъществуищата (отрѣзаната) частъ на крака си и казваше, че болката отдолу колѣното била толкова силна, щото не единъ пътъ се чувствувалъ принуденъ да протѣгне ржка и улови тази несъществуища частъ, гдѣто усещалъ болките.

Презъ много години това невропатическо явление е било предметъ на продължителни и дълги изучавания отъ моя страна.

Азъ изобретихъ единъ силенъ микроскопъ, чрезъ когото можеше да се различава и най-невидимия микробъ въвъ въздуха. Този инструментъ ми коштува дълго време и трудъ, но най-послѣ сполучихъ да го усъвършенствамъ толкова, щото да си послужи въ опитите.

Азъ отидохъ при единъ приятелъ, на когото бѣха отрѣзли ржката презъ войната въ 1863, и, като му разправихъ, колкото можихъ, какво е моето намѣрение, помолихъ го да си постави въображаемата ржка въвъ единъ листъ бѣла книга. Приятеля ми се засмѣ, но изпълни което му поискахъ и азъ поставихъ микроскопа на близо. Единъ свършено новъ миръ се откри предъ очите ми. Яви се една форма отъ ржка, макаръ неусетима, но не по малко очевидна. Азъ можахъ да проследя нѣкои движения на прѣстите, които издаваха нетърпеливостта и невѣрието на приятеля ми. Азъ предадохъ инструмента нему и, когато той погледна, изпусна едно възклицание, което нѣ-

ма да забравя никога: той видѣ своята флуидическа рѣка. Следъ като премина първото ни смайване, помолихъ го да напише съ въображаемата си рѣка нѣкаква фраза, което той изпълни.

Сждете за нашето очудване, смѣсено съ единъ видъ ужасъ, когато ний прочетохме върху бѣлата книга, сѣ презъ микроскопа, разбира се, ясно написана, като една легка мъгла, каквато джха оставя върху нѣкой кристалъ, следуищата фраза: „Кой знай?“.....

Да, да, кой знай? — ще кажемъ и ний, — кой знай, г-да призраци и невидими, дали не ще подпадните единъ день подъ микроскопа ни, като толкова невидими същества, та да бждемъ свидѣтели на всички ваши жестове и дѣла и да видимъ какъ живѣете и какво правите въ невидимия свѣтъ?

Два интересни случая

(Изъ Messenger)

„Бріукселската газета“ отъ 11 Октомври 1883 пише следуищото:

Докторъ Лиеболъ, професоръ въ Нанския медицински факултетъ, представя налі убопитните за размишление тия двѣ наблѣудения отъ ясновидство.

Докторъ Лиеболъ билъ извиканъ да прегледа едно младо момиче, доведено отъ Нови-Орлеанъ, което страдало отъ нервозна каплица и анемия (слабостъ въ кръвта). Преди да го доведатъ въ Нанси, то прекарало нѣкое време въ Кобленцъ (Германия).

Дохождало му по нѣкога то да се усѣща като подтикнато отъ нѣкоя висша воля да пише, безъ да разбира само какво прави, нѣща, които сѣкашъ ѝ били *диктувани*. Но въобщо необръщали внимание на това въ семейството му, като го взимали за болезненна каприция.

Една сутрина то отишло да сѣдне на масата за да закусѣ. Въ този мигъ то усетило вътрешния потикъ, който го каралъ да пише. То написало съ мoливъ нѣколко реда, следъ което паднало въ едно силно нервно сѣстояние; прочело написаното, гдѣто му се извѣствявало, че една отъ приателките му въ Кобленцъ умрѣла.

Като не се намалявало смѣщението му, повикали докторъ Лиеболъ, който сполучилъ да му възвърне спокойствието.

Като разказали на доктора какво се е случило, хрумнало му, колкото и да билъ невѣрующъ, да телеграфира въ Кобленцъ, да му дадатъ новини за приателката, на която смъртта била извѣстна тѣй таинствено. За голѣмо негово очудване, отговора билъ такъвъ: „Маргерита (такъвъ било името на приателката) действително умрѣ на 7 Февруари въ седемъ часа сутрината“.

На 7 Февруари, въ седемъ часа сутрината именно и младото момиче написало извѣстието за смъртта. Туй е чудно наистина, но за това мѣчно обяснимо явление има вещественни доказателства.

Другото наблюдение е още по-странно. Докторъ Лиеболъ видѣлъ единъжъ единъ младъ човекъ да иди при него дълбоко развълнуванъ за сѣветъ. Той му разказалъ, че едно предсказване, за което той първомъ се смѣлъ, му било направено нѣкога отъ една гледачка. Тя му предсказала, че до една година ще умрѣ баща му, че него ще взематъ войникъ, но не за дълго, че ще се ожени скоро, ще има двѣ дѣца и ще умрѣ на 26 години.

И ето, че всичките първи предсказвания се изпълнили. Баща му умрѣлъ, дѣйствително, отъ ненадеенъ ударъ; той билъ взетъ войникъ, но всичко седемъ месеца; следъ туй се оженилъ и ималъ двѣ дѣца. Сега скоро щѣлъ да напълне двадесетъ шестата си година и той изповѣдалъ, че се страхува сериозно. Първите предсказания като са се изпъл-

нили, защо да не стане същото и съ последніото? Докторъ Лиеболъ не повѣрвалъ въ разказаното и предположилъ, че младия ще е обладанъ отъ монотоманиа; най-послѣ възможно е и случайно да са се изпълнили тѣзи мними предсказания.

Неотложно трѣбваше да се пропѣди у младия човекъ мисълта за скорошната му смъртъ. Доктора го приспалъ и презъ магнетическия сънъ му внушилъ най-радостни мисли, втѣлпилъ му увѣрението, че нѣма да умрѣ освенъ..... следъ четиредесетъ години.

Следствието отъ внушението било прекрасно. Безпокойния до сега младъ мъжъ станалъ веселъ, общителенъ и пълненъ съ надежда. Изчезнѣла постоянната мисълъ която го мъчила. Скоро даже забравилъ ветите си опасения.

Обаче, единъ день, едно писмо пристигна до Доктора Лиеболъ. Въ него му извѣстяваха смъртта на младия човекъ, който умрѣлъ отъ перитонитъ (разпаление на червната риза), на двадесетъ и шестъ годишна възраст!

„За да не помислятъ нѣкои, пише докторъ Лиеболъ, че това което разказахъ, е нѣкоя чудата илюзия на ума ми, азъ пазя още това писмо, както тевтеря въ когото са вписани тѣзи два случая. Това са два неотречими писменни свидѣтелства“

Пратени ни са за обнародване долните програма и покана.

ПРОГРАМА

За отпразднувание 50 годишнината на българската журналистика и за чествување памѣтъта на основателя ѝ Фотинова.

(Приета отъ вѣстникаритъ и писателитъ въ София, въ събранията имъ на 12, 16, 20, 24 и 28 Февруарий).

1. Празникътъ ще стане на 10 Юлий т. г.

Бѣлѣжка. Тая дата се избра, за да могатъ да вземаъ участие и учителитъ и ученицитъ, които прѣзъ това врѣме ще бѣдѣтъ свободни отъ занаятие.

Въ този день ще има въ всичкитѣ градове на България молебень и мѣстни народни тържества, спорѣдъ программата, която ще се изработи отъ распорѣдителния комитетъ.

2. Ще се пригответи отъ особенъ редакционенъ комитетъ и ще се издаде въ спомѣнъ на Фотинова единъ историко-литературенъ сборникъ отъ оригинални произведения на български писатели, който ще се прѣсне на всеѣждѣ изъ България и ще се почне да се продава въ деня на празника.

Сборникътъ ще се състои отъ 10—12 печатани коли и ще се продава съ една най-умѣрена цѣна.

За отпечатването на сборника ще се иска пособие отъ г-на Министра на Народното Просвѣщение.

3. По случай на празника, ще се свика въ столицата единъ съборъ отъ български журналисти и литератори, за да размисли върху подобренieto и напрѣдка на българската журналистика.

За свикване на събора ще се погрижатъ съвмѣстно распорѣдителний и редакционний комитети, а числото на засѣданията му ще бѣде опрѣдѣлено отъ самия Съборъ.

4. На 10-й Юлий ще се постави памѣтна плоча на къщата въ Самоковъ, въ която се е родилъ основателятъ на българската журналистика Фотиновъ.

Полаганieto на плочата ще стане по особенна программа.

Прѣдсѣдателъ: М. Балабановъ.

Секретаръ: Ю. Ивановъ.

П О К А Н А.

Съгласно чл. 3-й отъ программата за отпразднуване 50 годишнината на българската журналистика и за чествуване памѣтътa на основателя ѝ Фотинова, на 10 Юлий тая година ще се свика въ гр. София единъ Съборъ отъ български журналисти и списате-

ли, който ще има за цѣль да размисли върху подобриенето и напръдъка на българската журналистика.

Въ този съборъ ще можътъ да участвуватъ какъто членове всички лица, които сж работили или работятъ въ областта на българската литература и журналистика.

Умоляватъ се всички отъ тѣхъ, които желаятъ да участвуватъ въ този съборъ, да съобщятъ имената и адреситѣ си най-късно до 1-й Май тая година. Писмата трѣбва да се адресиратъ до прѣдсѣдателя на общия комитетъ г-нъ М. Балабановъ.

Программата на Събора и другитѣ подробности по свикването ще бждѣтъ съобщени съ особенни писма до ония, които ще заяватъ въ горний срокъ, че ще участвуватъ въ Събора.

Собия, 14-й Мартъ 1894 г.

Отъ общия комитетъ.

РАЗНИ

Видението се изпълнило. — Преди недѣля (пише една въ „Ребусъ“) азъ си спомнихъ презъ деня за едно приятелско и роднинско семейство, когато отведнѣжъ азъ мислено си представихъ вътрѣшността на тѣхната къща (въ Кавказъ, Тифлисъ) и двѣте половини на пѣтната врата сжвършено открити; вътрѣ въ предверието имаше едно носило. Азъ се помѣчихъ да смѣра кой лежи въ носилото, но неможихъ. Това представление много ме очуди, но не ме уплаши, понеже имахъ отъ това семейство добри извѣстия. Бѣхъ сжвършено забравила за това, когато, следъ нѣколко дена, неочаквано получихъ телеграма, съ която ми извѣстяваха смъртта на майката въ това семейство. Азъ останахъ страшно поразена и опечалена, и тогазъ си спомнихъ миналонедѣлешното си видение, което, явно е, било въ права свръзка съ станалото.

Призракъ.—Вѣстникъ „Новости“ съобщава слѣдуиущия интересенъ случай: Тѣзи дни единъ чиновникъ, който дежурилъ презъ нощта въ едно учреждение, видѣлъ около два часа следъ полунощъ, че къмъ него се приближава нѣкаква си фигура, обвита въ бѣла мантиа. Уплашенъ, чиновника обаче ималъ достатъчно храбростъ, щото да се взре вторачено въ приближаиущата се фигура. Тогава тя направила нѣколко крачки назадъ, дошла до една ракла и, като се вмъкнала въ нея, изчезнала. Какъвъ билъ ужаса на чиновника, когото дежурния въ сжщата стая стражаръ, подиръ нѣколко минути, цѣлъ разтреперанъ му разказалъ, че и той видѣлъ, какъ внезапно се появила фигурата и изчезнала въ раклата.

Предвиждане времето.—Времето бива такова, 11 пжтя върху 12, въ продължение на цѣлия месецъ, каквото е било въ петия день на свещта (луната) съ продължение въ шестия. —То бива 9 пжти върху 12, каквото е въ четвъртия день съ шестия; следователно шестия день е който опредѣля положението на времето презъ цѣлия месецъ.

Опита е доказалъ че тоя начинъ води къмъ едно почти всекога точно предвиждане.

БИБЛИОГРАФИЯ

Въ редакциата ни се получиха долните нови книги, списания и вѣстници:

Резултати отъ преброяване на населението въ княжество България на 1-и Януари 1893 г. кн. I, III, IV, XVII, XIX, XXI. Издава статистическото бiуро, Софиа 1894 г.

Рапортъ върху сжстоянието на копринарството, лозарството и пр. до Г. Министра на търговиата и земледѣлието отъ Хр. Ат. Фетваджиевъ, инспекторъ, Софиа 1894 г.

Войнишка пѣснопойка подаржкъ отъ редакциата на сп. „Войнишка сбирка“. Издава учебното бiуро при В. Министерство, Софиа 1894 г.

Войнишка сбирка кн. I год. I, второ издание.

Аленото цвѣтенце приказка отъ А. Т. Аксаковъ, подаржкъ на абонатите на сп. „Дѣтиска Почивка“, Силистра 1894 г.

Пиринъ Планина политически вѣстникъ за Македониа. Руссе.

Черно Море политически вѣстникъ. Варна.

Селянинъ църковно-общественъ вѣстникъ. София.

Медицина месечно научно медицинско списание. Редактори:
Д-ръ Ораховацъ и Д-ръ Ватевъ. Год. I кн. I за Февр. и Мартъ.
Цена 20 лева годишно. Ловечъ.

Библиотека кн. I цена 1.50 л. кн. II „Биография на Ла Фонтенъ“ отъ Делетръ Превелъ отъ френски Д. В. Храновъ. Цена 10 ст. Нампратъ се за проданъ въ книжарницата на Хр. Г. Дановъ въ Пловдивъ и въ тая на К. Г. Самарджиевъ въ Солунъ.

КОРЕСПОНДЕНЦИЯ

Приети лева отъ: Бургазъ Г. Н. Александровъ, 10. — Бѣла Г-ца Радославка Ив. Михайлова, 10.50. — Кіустендилъ Г. Георги Хр. Самарджийски, 3. — Ломъ Г. Топаловъ, 5 (още 4 за II оставате дл.). — Пловдивъ Г. Подпол. В. П. Дѣловъ, 9. — Разградъ Г. Поруч. Наслѣдниковъ, 5; Г. Поручикъ Димитровъ, 5. — София Г. Караджовъ, 9; Г. Хр. Филиповъ, 5; Г. Н. Петровъ (общ. сгради), 14; Г. Л. Стефанидисъ, 7; Г. С. С. Ташевъ, 8; Г. М. Кисовъ, 7; Г. Н. П. Ивановъ, 6; Г. Джабаровъ, 14; Г. М. Т. Карановъ, 5; Г. Н. Михайловски (учит.), 14; Г. Гржичаровъ, 5; Г. К. Коевъ, 9; Г. Н. Димитровъ, 5; Г. М. Грековъ, 14; Г. А. Димитриевъ, 5; Г. А. Антикаровъ, 5; Г. А. Минковъ, 10; Г. Любомски (Зап. Ген.), 9; Г. Николаевъ (Зап. Ген.), 9; Г. Люб. Бѣлчевъ, 5; Г. Д. Мѣлички, 9; Г. П. Димитровъ, 6; Г. Ив. Бобевски, 14; Г. Михайловски (въ гарата), 14; Г. С. Русевъ, 9; Министер. Просвѣщение, 14; Народна Библиотека, 14; Г. Георги Христовъ, 5; Унтеръ-офиц. библ. на I-й п. на Н. В. Ал. полкъ, 5; Г. Т. Чипевъ, 5. — Чирпанъ Г. Хр. Загоровъ, 5; Г. Вас. Цариградски, 5; Г. М. Георгиевъ, 5; Г. Райчо Коевъ, 5; Г. Желю Господиновъ, 5. —

Редакциата.